I sag 250/78

DEKA GETREIDEPRODUKTE GmbH & Co. KG, i. L., Oldenburg (TIDLIGERE FIRMA CONTIFEX GETREIDEPRODUKTE GMBH & Co. KG), ved advokatfirmaet Fritz Modest, Hamburg, og med valgt adresse i Luxembourg hos fru J. Jansen-Housse, Steinfort, boîte postale 16, Steinfort,

sagsøger,

mod

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE FÆLLESSKAB, ved:

— Rådet for De europæiske Fællesskaber ved D. Vignes og B. Schloh, henholdsvis direktør og konsulent ved Rådets juridiske tjeneste, som befuldmægtigede, bistået af fuldmægtig ved samme tjeneste Y. Crétien, som medbefuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos H. J. Pabbruwe, direktør for den juridiske tjeneste ved Den europæiske Investeringsbank, Kirchberg,

og

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved juridisk konsulent R. Wainwright og ved J. Sack, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos O. Montalto, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgte,

som på sagens nuværende stadium drejer sig om, hvorvidt Kommissionen kan modregne et til sagsøgeren med urette udbetalt beløb i sagsøgerens erstatningskrav,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten J. Mertens de Wilmars, afdelingsformændene P. Pescatore og A. O'Keeffe, dommerne Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans og O. Due,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes påstande, argumenter og anbringender kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder, retsforhandlingerne og parternes påstande

1. Ved mellemafgørelse af 4. oktober 1979 i sagerne 241, 242, 245-250/78 (DGV m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. 1979, s. 3017) tilpligtede Domstolen Det europæiske økonomiske Fællesskab at betale sagsøgerne »de beløb, som svarer til de produktionsrestitutioner til majsgritz, bestemt til bryggeriindustrien, som hver af disse virksomheder havde kunnet oppebære, såfremt anvendelsen af majs til produktion af majsgritz i perioden 1. august 1975 til 19. oktober 1977 havde givet ret til samme restitutioner som anvendelsen af majs til fremstilling af stivelse«.

2. Parterne i den foreliggende sag har siden hen indgået den aftale, at Fællesskabet betaler sagsøgeren et beløb på 311 836,93 DM.

Kommissionen har imidlertid modregnet en fordring på tilbagebetaling af eksportrestitutioner og monetære udligningsbeløb, som sagsøgeren med urette har fået udbetalt, i sagsøgerens erstatningskrav.

Sagen drejer sig på nuværende stadium om, hvorvidt sagsøgerens erstatningskrav er ophørt ved modregning.

3. Det sagsøgende firma har været i likvidation siden den 3. marts 1978. På daværende tidspunkt var dets navn Contifex Getreideprodukte GmbH & Co. KG. For at undgå forveksling ændredes navnet efter anmodning fra handelsregistret ved beslutning af 13. januar 1979 til DEKA Getreideprodukte GmbH & Co. KG.

Den 18. marts 1978 overdrog det sagsøgende firma sit erstatningskrav på Fællesskab til firmaet Curavest NV, Curaçao. Det var dette krav firmaet søgte inddrevet ved den den 10. november s.å. anlagte erstatningssag. Det er endvidere oplyst, at Curavest har frafaldet et tilgodehavende på sagsøgeren på 900 000 HFL for et i 1976 ydet lån.

Curavest har overdraget 2,5 % af erstatningsbeløbet, dog mindst 7 800 DM med tillæg af moms til sagsøgerens rettergangsfuldmægtige i nærværende sag. Denne overdragelse går ifølge transportaftalen forud for overdragelsen fra Contifex.

Sagsøgeren underrettede først den 16. februar 1981 Kommissionen om den sidstnævnte transport.

Den 18. marts 1980 traf de tyske myndigheder beslutning om, at det sagsøgende firma skulle betale et beløb på 736 106,81 DM tilbage, som det med urette havde oppebåret i eksportrestitutioner i årene 1976 og 1977.

Den 3. april 1981 gav firmaet Curavest Kommissionen underretning om transporten fra Contifex.

Den 10. august 1981 fik Kommissionen tiltransporteret de tyske myndigheders krav om tilbagebetaling af de med urette oppebårne restitutioner.

Ved en skrivelse til Curavest af 8. oktober 1981 gjorde Kommissionen indsigelse mod sagsøgerens transport af fordringen og meddelte, at den betragtede erstatningskravet som værende ophørt ved modregning.

4. Under den skriftveksling, som fandt sted efter at mellemafgørelsen af 4. oktober 1979 var blevet afsagt, har det sagsøgende firma i sit skriftlige indlæg af 17. november 1981 ændret sine oprindelige påstande om, at Fællesskabet tilpligtes at betale firmaet 311 836,93 DM, og nedlagt påstand om, at Fællesskabet tilpligtes at betale samme beløb til firmaet Curavest. Sidstnævnte har ved telex af 15. januar 1982 ansøgt om at indtræde som sagsøger i den foreliggende sag. Ved kendelse af 22. september 1982 har Domstolen afslået anmodningen fra Curavest.

5. Kommissionen har nedlagt påstand om, at det statueres, at sagsøgerens erstatningskrav er ophørt ved modregning.

II — Parternes anbringender og argumenter

1. Spørgsmålet om, hvorvidt transporten af erstatningskravet er gyldig, og hvorvidt der kan foretages modregning

a) *Kommissionen* har gjort gældende, at overdragelsen af erstatningskravet ifølge Domstolens dom af 4. oktober 1979 i sag 238/78 (Ireks Arkady mod Rådet og Kommissionen, Sml., s. 2955) må anses for ugyldig i et tilfælde som det foreliggende, idet et selskab i likvidation ellers ville kunne kræve erstatningsbeløbet udbetalt af Fællesskabet, uden at Fællesskabet på sin side havde mulighed for at modregne med en fordring på et større beløb.

Selv om overdragelsen må anses for gyldig, er det Kommissionens opfattelse, at firmaet Curavest må finde sig i modregning i overensstemmelse med princip, der bl.a. er kommet til udtryk i § 104 i den tyske borgerlige lovbog (Bürgerliches Gesetzbuch, herefter benævnt: BGB), ifølge hvilken overdragelsen ikke må forringe debitors retsstilling. Kommissionens fordring er opstået i årene 1976-1977, hvorfor den allerede på overdragelsestidspunktet ville have kunnet modregne i det til firmaet Curavest transporterede erstatningskrav.

Dette følger endvidere også af den omstændighed, at Kommissionen, i overensstemmelse med forskriften i §§ 1, 2, 3, stk. 1, afsnit 1, 5, 7 og § 11, stk. 2, afsnit 1, i den tyske Anfechtungsgesetz, har rejst indsigelse mod overdragelsen såvel over for sagsøgeren som over for Curavest. Debitor (Contifex) har i det foreliggende tilfælde foretaget en disposition med det formål at forringe kreditorernes stilling, hvilket var medkontrahenten (Curavest) bekendt. At Curavest havde viden om sagsøgerens hensigt til at forringe kreditorernes stilling, ses af den omstændighed, at overdragelsen fandt sted omkring to uger efter beslutningen om, at sagsøgeren skulle træde i likvidation.

Kommissionen har desuden gjort gældende, at det sagsøgende firmas erstatningskrav mod Fællesskabet var dets eneste aktiv, efter at likvidationen var indtrådt. Firmaet må derfor ifølge BGB § 419 hæfte for sagsøgerens gæld.

b) *Sagsøgeren* har gjort gældende, at i henhold til BGB § 406 kan skyldneren ikke modregne over for cessionaren, såfremt han ved erhvervelsen af sin fordring havde kendskab til overdragelsen, eller såfremt han efter at være kommet til kundskab om overdragelsen først kan kræve sin fordring erlagt på et tidspunkt, der ligger efter hovedfordringens forfaldstidspunkt. Disse betingelser er opfyldt i den foreliggende sag.

Ifølge BGB § 393 kan der ej heller modregnes med en fordring, der hidrører fra en ulovlig retlig eller faktisk handling, der er begået med forsæt.

Sådanne regler findes også i fællesskabsretten.

De øvrige indsigelser under henvisning til BGB § 419 og til den tyske Anfechtungsgesetz, henhører efter sagsøgerens opfattelse under national ret og må afgøres af de nationale domstole.

Sagsøgeren anfører hertil yderligere, at Curavest ikke hæfter for gælden i henhold til BGB § 419, idet sagsøgeren på tidspunktet for fordringens overdragelse havde flere aktiver end sit erstatningskrav mod Fællesskabet.

Desuden har sagsøgeren anført, at Curavest ifølge tysk retspraksis har krav på at blive fyldestgjort først, fordi firmaets fordring mod sagsøgeren overstiger erstatningskravet mod sagsøgte.

Den af Kommissionen i medfør af den tyske Anfechtungsgesetz anførte indsigelse mod transportens gyldighed, som baseres på, at sagsøgeren skulle have haft til hensigt at forringe Fællesskabets stilling som kreditor, må desuden ifølge sagsøgeren tilbagevises, da Curavest har været i god tro.

c) *Kommissionen* har i replikken gjort gældende, at sagsøgeren ikke med støtte i BGB § 406 kan modsætte sig Kommissionens modregning. Kommissionens modfordring er et krav på tilbagebetaling af ydelser, udbetalt i medfør af Fællesskabets landbrugsbestemmelser, hvorfor de tyske myndigheder og Kommissionen må betragtes som et hele. På det tidspunkt, hvor de tyske myndigheder erhvervede fordringen på sagsøgeren, havde de ikke kendskab til, at sagsøgeren havde overdraget sit erstatningskrav på Fællesskabet til firmaet Curavest.

Endvidere finder Kommissionen ikke, at sagsøgerens erstatningskrav på Fællesskabet beror på en ulovlig handling, der er begået med forsæt, hvorfor BGB § 393 ikke kan finde anvendelse.

d) *Rådet* har tilsluttet sig de af Kommissionen anførte bemærkninger.

2. *Kravet om, at erstatningsbeløbet udbetales til Curavest*

Det af Curavest herom rejste krav må efter *Kommissionens* opfattelse afvises i henhold til procesreglementets artikel 42, stk. 2, fordi det ikke er støttet på retlige eller faktiske omstændigheder, som først er kommet frem under skriftvekslingen.

Desuden anfører Kommissionen, at der i mellemafgørelsen af 4. oktober 1979 er truffet bestemmelse om, at erstatningen skal udbetales sagsøgeren. Det er retsplejemæssigt udelukket, at den endelige dom nu afsiges i henhold til Curavest's krav.

III — Sagsøgerens svar på et skriftligt spørgsmål stillet af Domstolen

Efter anmodning fra Domstolen har det sagsøgende firma ved skrivelse af 28. oktober 1982 fremsendt visse oplysninger vedrørende sin økonomiske situation og sine forbindelser til firmaet Curavest, herunder en revisionsberetning.

IV — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 24. november 1982 er der afgivet mundtlige indlæg af sagsøgeren ved advokat B. Festge, Hamburg, af Rådet ved sin juridiske konsulent B. Schloh som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved J. Sack, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget.

I samme retsmøde har Kommissionen bl.a. givet Domstolen en række supplerede oplysninger om fordringen på tilbagebetaling af eksportrestitutioner og monetære udligningsbeløb, som sagsøgeren har oppebåret med urette, og som Kommissionen modregner med.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 13. januar 1983.

Præmisser

1 Ved stævning, indgået til Domstolens justitskontor den 10. november 1978, havde firmaet Contifex Getreideprodukte GmbH & Co. KG i medfør af EØF-traktatens artikler 178 og 215 anlagt sag med påstand om, at Det europæiske økonomiske Fællesskab tilpligtedes at betale 311 836,93 DM i erstatning som følge af, at produktionsrestitutionerne til majsgritz, bestemt til bryggeriindustrien, var blevet ophævet mellem den 1. august 1975 og den 19. oktober 1977.

2 Det sagsøgende firma var et kommanditselskab, i hvilket én af de to kommanditister, hr. D.K. desuden var administrerende direktør. Komplementaren var et anpartsselskab, Contifex Getreideprodukte GmbH, i hvilket hr. D.K. desuden var én af de tre medindehavere. Allerede før sagsanlægget var de nævnte selskaber trådt i frivillig likvidation, ved hvilken hr. D.K. også varetog hvervet som likvidator. Efter henstilling fra handelsregistret blev det sagsøgende firmas navn ændret ved beslutning af 13. januar 1979, og er nu DEKA Getreideprodukte GmbH & Co. KG, i. L. under likvidation. Likvidationen og ændringen af firmanavnet blev først bragt til Domstolens kendskab ved et af sagsøgeren den 19. november 1981 indgivet procesdokument.

3 Ved mellemafgørelsen af 4. oktober 1979 i de forenede sager 241, 242, 245-250/78, DGV m.fl. mod Rådet og Kommissionen (Sml. 1979, s. 3017), tilpligtede Domstolen Det europæiske økonomiske Fællesskab at betale en

række virksomheder, herunder sagsøgeren, de beløb, som svarer til de produktionsrestitutioner til majsgritz, bestemt til bryggeriindustrien, som hver af disse virksomheder havde kunnet oppebære, såfremt anvendelsen af majs til produktion af majsgritz i perioden 1. august 1975 til 19. oktober 1977 havde givet ret til samme restitutioner som anvendelsen af majs til fremstilling af stivelse.

4 Ifølge dommen skulle parterne meddele Domstolen størrelsen af de efter fælles aftale fastsatte erstatningsbeløb, eller — såfremt en sådan aftale ikke kom i stand — deres påstand, opgjort i tal. Afgørelsen om sagens omkostninger blev udsat.

5 Efter afsigelsen af mellemafgørelsen er parterne i den foreliggende sag blevet enige om at fastsætte erstatningsbeløbet til samme beløb, som sagsøgeren rejste krav om i stævningen. Kommissionen har imidlertid en fordring på tilbagebetaling af visse eksportrestitutioner, som med urette var blevet udbetalt sagsøgeren i sagsøgerens erstatningskrav. Heroverfor har det sagsøgende firma gjort gældende, at det allerede før sagsanlægget havde overdraget sit erstatningskrav til firmaet Curavest NV. Curaçao (nederlandsk Vestindien) og at denne overdragelse, hvorom Domstolen først fik kendskab ved det ovenfor nævnte procesdokument indgivet den 19. november 1981 udelukkede, at Kommissionen kunne foretage modregning. Sagsøgeren har følgelig nedlagt påstand om, at Fællesskabet tilpligtes at betale erstatningsbeløbet på 311 836,93 DM til firmaet Curavest.

6 For så vidt angår sagsøgerens økonomiske forhold og forbindelser med Curavest indeholder sagens akter, især en revisionsberetning af 30. november 1978, følgende oplysninger:

— Siden 1973 har det sagsøgende firma udelukkende haft underskud. Den 31. december 1976 udgjorde tabet omkring 1 665 000 DM og det steg i regnskabsåret 1977 til 2 264 000 DM, hvorved det fuldstændig opbrugte selskabskapitalen, som oprindelig udgjorde 1 million DM.

— I henhold til en kontrakt af 25. august 1976 ydede firmaet Curavest sagsøgeren et lån på 900 000 HFL. Kontrakten indeholdt ingen bestemmelser om afdrag, idet det alene var anført, at lånet skulle forrentes med 9 % årligt. For lånet stillede sagsøgeren sikkerhed efter en række andre

rettigheder i sit industrielle anlæg, som pr. 1. januar 1977 ifølge firmaets bøger udgjorde en værdi på 686 227 DM. Sagsøgerens gæld til to banker, som havde fået foranstående sikkerhed i samme industrielle anlæg, udgjorde pr. 31. december 1976 1 318 388,49 DM.

— Det af Curavest ydede lån er i sagsøgerens status pr. 1. januar 1977 opført med et beløb på 860 000 DM og pr. 31. december s.å. med et beløb på 930 548,10 DM. Det fremgår imidlertid af revisionsberetningen, at Curavest havde flere økonomiske mellemværender med det sagsøgende firma og dennes administrerende direktør, og det er oplyst af sagsøgeren, at det samlede tilgodehavende pr. 31. december 1977 udgjorde 1 400 000 HFL og pr. 31. december 1978 1 775 000 HFL.

7 Den 3. marts 1978 blev det besluttet at lade de to firmaer Contifex-selskaber træde i likvidation. Der blev indgået en frivillig akkord med alle sagsøgerens kreditorer, bortset fra firmaet Curavest, hvorved sagsøgeren afstod samtlige aktiver og kreditorerne blev fyldestgjort med 25 %. Akkorden trådte i kraft den 31. juli 1978. En forudsætning for akkordens indgåelse var, at firmaet Curavest ved en aftale af 18. marts 1978 gav afkald på sin fordring mod transport af sagsøgerens fordringer, herunder det erstatningskrav mod Fællesskabet, som er genstand for den foreliggende sag.

8 Overdragelsen blev meddelt Kommissionen af sagsøgeren den 16. februar 1981 og af firmaet Curavest den 3. april 1981, dvs. næsten tre år efter indgåelse af aftalen om fordringens overdragelse, og efter at det sagsøgende firma havde anlagt nærværende sag samt fået Fællesskabet kendt erstatningspligtig ved ovennævnte mellemafgørelse.

9 Det krav på tilbagebetaling af et med urette udbetalt beløb, som Kommissionen har gjort gældende over for det sagsøgende firma, hidrører fra eksportrestitutioner og monetære udligningsbeløb for eksport af majsgritz, som blev udbetalt sagsøgeren i løbet af 1976 og 1977 og som langt overstiger dennes erstatningskrav mod Fællesskabet. Beløbene har de tyske myndig-

heder udbetalt i henhold til bestemmelser i fællesskabsretten. Efter at have konstateret, at udbetalingen af beløbene var blevet fremkaldt ved svig fra firmaets administrerende direktør, hr. D.K., for hvilken denne blev idømt en fængselsstraf, rejste de tyske myndigheder ved en række beslutninger krav over for sagsøgeren om tilbagebetaling af de med urette oppebårne beløb. Ved en skriftlig aftale af 10. august 1981 overdrog de tyske myndigheder til Kommissionen en af de fordringer, der omhandles i de ovennævnte beslutninger, nærmere bestemt en fordring på 736 106,81 DM i henhold til beslutning af 18. marts 1980 med henblik på, at Kommissionen kunne foretage modregning i sagsøgerens erstatningskrav mod Fællesskabet.

10 Kommissionen har påstået det af sagsøgeren fremførte krav om, at Fællesskabet tilpligtes at betale erstatningsbeløbet til firmaet Curavest afvist fra realitetsbehandling. Uanset om dette krav anses for en ny søgsmålsgrund eller en ny påstand finder Kommissionen, at det ifølge Domstolens procesreglement må afvises. Desuden er kravet i strid med reglerne om retskraft, da Fællesskabet allerede ved mellemafgørelsen er blevet tilpligtet at betale de omhandlede beløb til sagsøgeren.

11 Hvad angår realiteten har Kommissionen principalt anført, at erstatningskravets overdragelse til Curavest er ugyldig eller at det i hvert fald ikke kan gøres gældende over for Kommissionen, fordi sagsøgeren med overdragelsen har gjort sig skyldig i et åbenbart retsbrud. I den forbindelse har Kommissionen henvist til dommen af 4. oktober 1979 (Ireks-Arkady, sag 238/78, Sml., s. 2955), hvori Domstolen anerkendte, at et erstatningskrav kunne overdrages, men understregede, at der ikke i den sag, som var forelagt den til pådømmelse, var grund til at tro, at overdragelsen udgjorde et retsbrud.

12 Da spørgsmålet om, hvorvidt overdragelsen af erstatningskravet har gyldighed over for Fællesskabets institutioner, må betragtes som præjudicielt ikke blot i forhold til de øvrige anbringender vedrørende realiteten, som Kommissionen har gjort gældende, men også i forhold til formalitetsindsigelsen, skal Domstolen behandle dette spørgsmål først.

13 Herved bemærkes, at EF-rettens bestemmelser vedrørende produktions- eller eksportrestitutioner ikke blot kan give de erhvervsdrivende fordringer på de myndigheder, som administrerer ordningen, men også give myndighederne en fordring på tilbagebetaling af beløb, som de erhvervsdrivende har oppebåret med urette, og med hensyn til hvilke EF-retten foreskriver en pligt til tilbagebetaling. Bestemmelserne kan altså give hjemmel for gensidige, endog konnekse fordringer i forholdet mellem myndighederne og de erhvervsdrivende og sådanne fordringer er egnet til modregning.

14 Over for en erhvervsdrivende, som er blevet insovlent, kan modregning tænkes at være myndighedernes eneste reelle mulighed for at sikre sig tilbagebetaling af beløb, der er udbetalt med urette. I denne situation kan der efter omstændighederne blive tale om retsbrud, når den erhvervsdrivende overdrager sine fordringer på myndighederne til tredjemand.

15 Det i overnnævnte dom anførte forbehold beror på de samme betragtninger, som ligger til grund for de bestemmelser i medlemsstaternes nationale ret, hvorefter visse af skyldnerens retshandler til skade for kreditorerne enten ikke har gyldighed over for dem eller kan omstødes i henhold til særlige regler. Disse nationale bestemmelser er udtryk for en generel retsgrundsætning, som er fælles for medlemsstaternes retssystemer. En sådan retsgrundsætning indebærer, når den anvendes inden for fællesskabsretten, sådan som det f.eks. udtrykkeligt er bestemt i traktatens artikel 215, stk. 2, at det må undersøges, om den overdragelse af erstatningskravet, som sagsøgeren påberåber sig i den foreliggende sag, er af en sådan art, at overdragelsen må anses for ugyldig i forhold til Fællesskabets institutioner.

16 Det fremgår af sagens akter, at overdragelsen fandt sted på et tidspunkt, hvor cedenten var insolvent og at den blev foretaget med det formål at få en frivillig akkord i stand med de øvrige kreditorer, efterfulgt af en fuldstændig opløsning af firmaets formue, hvorved en af firmaets mest fremtrædende medejere, som samtidig var administrerende direktør og likvidator for selskabet, med sikkerhed vidste, at selskabet som følge af hans svigagtige adfærd med urette havde erhvervet restitutioner fra Fællesskabet, som langt

oversteg det overdragne erstatningskrav. Under disse forhold må overdragelsen anses for at udgøre et åbenbart retsbrud i forhold til Fællesskabets institutioner.

17 Da de nationale bestemmelser vedrørende omstødelse af skyldnerens retshandler normalt beskytter godtroende tredjemænd, er det ikke alene cedentens forhold, der må undersøges, men også cessionarens, dvs. Curavest's forhold.

18 Hvad dette spørgsmål angår fremgår det af selve transportaftalen, at firmaet Curavest var fuldt på det rene med cedentens økonomiske situation og med det ovenfor beskrevne formål, som denne søgte at opnå med overdragelsen. Denne omstændighed og de — i det mindste usædvanlige — vilkår, hvorunder Curavest havde ydet Contifex et efter sidstnævnte firmas økonomiske situation usædvanligt stort lån, samt det interessefællesskab, som fremgår af de øvrige økonomiske forbindelser, der er nævnt i revisionsberetningen, hvortil kommer den omstændighed, at det er cedenten Contifex og ikke cessionaren Curavest, som har anlagt og næsten ført sagen helt igennem, uden at der blev givet Fællesskabet underretning om overdragelsen før i februar måned 1981 — en forsinkelse, der endvidere henstår uden forklaring — bevirker, at Domstolen må fastslå, at Curavest ikke kan antages at have været i en så god tro, at det har krav på beskyttelse.

19 Af det anførte følger, at påstanden om at tilpligte Kommissionen at udbetale erstatningsbeløbet til Curavest er ubegrundet og følgelig bør forkastes således at det ikke er nødvendigt at undersøge formalitetsspørgsmålet.

20 Hvad angår sagsøgerens oprindelige påstand er det tilstrækkeligt at fastslå, at erstatningskravet er ophørt ved modregning. Sagsøgeren har ganske vist påberåbt sig en bestemmelse i tysk ret, hvorefter det er udelukket at modregne over for et krav, som beror på en ulovlig faktisk eller retlig handling, der er begået med forsæt. Herom bemærkes imidlertid, at Rådets afgørelse om ophævelse af produktionsrestitutionerne til majsgritz ikke kan betegnes som en sådan retshandling, hvorfor det ikke er nødvendigt at afgøre, hvorvidt den tyske regel finder tilsvarende anvendelse inden for fællesskabsretten.

21 Som følge heraf frifindes sagsøgte for samtlige sagsøgerens påstande.

Sagens omkostninger

22 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, tilpligtes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Sagsøgeren har tabt sagen og tilpligtes derfor at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Sagsøgte frifindes.

2) Sagsøgeren bærer sagens omkostninger.

Mertens de Wilmars Pescatore O'Keeffe

Mackenzie Stuart Bosco Koopmans Due

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 1. marts 1983.

P. Heim
Justitssekretær

J. Mertens de Wilmars
Præsident